

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อยาเสพติดและพฤติวิสัยเชิงฉันทน์ โดยให้นักศึกษาตอบแบบสำรวจทัศนคติด้วยตนเอง มาตราวัดทัศนคติเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีทั้งหมด ๔ ตอน ตามทฤษฎีความตั้งใจไปพฤติกรรมของฟิชเบิน (Fishbein's Theory of Behavioral Intention) นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพื่อศึกษาเปรียบเทียบภพนิหลังและประสบการณ์ในการใช้บุหรี่ สุรา ยากระตุ้น กัญชาและเฮโรอีนของนักศึกษาที่เคยใช้ยาแต่ละประเภท กับนักศึกษาที่ไม่เคยใช้ยานั้น ๆ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาในวิทยาลัย ก จำนวน ๑,๕๓๕ คน และในวิทยาลัย ข จำนวน ๑,๕๒๒ คน ทั้งตารางแสดงจำนวนนักศึกษา แยกตามชั้น ภาค และเพศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนนักศึกษาวิทยาลัย ก และวิทยาลัย ข ภาคปกติ และภาคต่อเนื่อง
แยกตามระดับชั้นและเพศ

ภาค	ชั้นปี	วิทยาลัย ก			วิทยาลัย ข		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ปกติ	๑*	—	—	—	๓๓	๑๑๕	๑๔๘
	๒	๖๘	๒๗๔	๓๔๒	๔๓	๑๕๓	๒๐๖
	๓	๓๗๕	๒๖๑	๖๓๕	๕๒	๑๔๑	๑๙๒
	๔	๑๔๑	๒๙๕	๔๓๖	๕๑	๕๓	๑๐๔
	๕	๓๘	๓๖	๗๔	๒๓	๖	๒๙
	๖**	๖๑	๑๑๖	๑๗๗	—	—	—
ต่อเนื่อง	๔	๑๕๖	๓๙๔	๕๕๐	๓๒๖	๖๘๓	๑,๑๑๕
รวม		๕๗๓	๑,๔๑๑	๑,๙๘๔	๖๓๘	๑,๑๘๔	๑,๘๒๖

* ปีการศึกษา ๒๕๖๑ วิทยาลัย ก ไม่ได้รับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑

** ปีการศึกษา ๒๕๖๑ วิทยาลัย ข ยังไม่มียอดนักศึกษาชั้นปีที่ ๖

ศูนย์จักษุวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสร้างมาตรวัดทัศนคติ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมทั้งทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยของฟิชเบิน^๑ (Fishbein) ในการสร้างขงกระหนงเกี่ยวกับความเชื่อ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อใหกลุ่มตัวอย่างเขียนตอบอย่างอิสระ ในการศึกษานำครั้งที่ ๑ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูส่วนสุนันทา ๓๑ คน เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๑ และใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์กับผู้มารับการรักษาที่โรงพยาบาลอัญญาภิรักษ์ จำนวน ๔๑ คน เมื่อวันที่ ๑๑ ถึง ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๑ สำหรับลักษณะของแบบสอบถาม^๒ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับชนิดของยาเสพติดที่นักศึกษาส่วนใหญ่รู้จักหรือเสพกันมาก และความเชื่อของผู้ตอบเกี่ยวกับผลของการเสพยาเสพติดชนิดต่าง ๆ เช่น บุหรี่ ฝิ่น ยา ฯลฯ ตลอดจนการศึกษาดังบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดผู้ตอบนั้นถึงก่อนทุกครั้งที่มีปัญหา

ตอนที่ ๒ ให้ผู้ตอบขีดเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ฯลฯ ทั้คำตอบการเสพยาเสพติดของผู้ตอบ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ Martin Fishbein and Icek Ajzen, Belief, Attitude, Intention and Behavior : An Introduction to Theory and Research (New York : Addison Wesley Publishing Company Inc. C.1975), P.218.

^๒ รายละเอียดดูในภาคผนวก

ตัวอย่าง เช่น

บุคคลต่อไปนี้จะมีความคิดเห็น อย่างไร เมื่อทราบว่าท่านสูบบุหรี่	สนับสนุน อย่างมากบ้าง	สนับสนุน	เฉย ๆ	คัดค้าน	คัดค้าน อย่างมาก
ก. พ่อ					
ข. แม่					
ค. เพื่อน					
ง. ญาติพี่น้อง					
จ. อาจารย์					

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบทศบุคคลที่เสพยา
เสพติดชนิดต่าง ๆ

โปรดเติมข้อความต่อไปนี้ให้สมบูรณ์
คนที่สูบบุหรี่เป็นคนที่.....

ผลจากการศึกษานำ พอสรุปได้ดังนี้ คือ

- นักศึกษาส่วนใหญ่รู้จักและเสพยาเสพติด ๕ ชนิดกันมาก คือ บุหรี่, สุรายากระตุณ กัญชา และเฮโรอีน ผู้วิจัยจึงนำยาทั้ง ๕ ชนิดนี้เป็นตัวแทน ในการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อยาเสพติดต่อไป
- เกี่ยวกับความเชื่อในผลที่เกิดจากการเสพยาเสพติด ผู้วิจัยได้เลือกผลหรือคำตอบที่มีความถี่ของผู้ตอบสูงสุด เรียงตามลำดับ มาใช้ในการสร้างคำถามปลายเปิด
- บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องของหรือใกล้ชิดกับนักศึกษา พบว่าได้แก่ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท อาจารย์ และอาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับผู้ตอบที่ไม่ได้นึกถึงผู้อื่น จะระบุว่า นึกถึงตัวเอง จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่ควรศึกษาว่า บุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมานมอหรือผลต่อการเสพยาเสพติดของนักศึกษาหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

ลักษณะของมาตรวัดทัศนคติ

คำตอบที่ได้จากคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นมาตรวัดทัศนคติ มี
เป็นมาตราส่วน ๕ ช่วง มีทั้งหมด ๔ ตอน โดยคัดแปลงมาจากทฤษฎีความตั้งใจใฝ่
พฤติกรรมของฟิชเบิน (Fisbhein's Theory of Behavioral Intention) ดังได้
กล่าวมาแล้วในบทที่ ๒ สำหรับลักษณะขององค์ประกอบต่าง ๆ ของทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยมี
ดังนี้

๑. ทัศนคติที่มุ่งกระทำ (Aact) คำนำวลีได้จากผลรวมของผลคูณระหว่าง
ความเชื่อของนักศึกษาเกี่ยวกับผลของการสูบบุหรี่ คมสุรา กินยากระตุ้น เสพกัญชา หรือ
เสพยาอื่น และการประเมินความรู้สึกของความที่เกี่ยวกับความเชื่อนั้น ๆ กล่าวคือ

$$A_{act} = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

เมื่อ

- b_i หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่เกี่ยวกับผลของการ เสพยาเสพติดแต่ละชนิด
- e_i " การประเมินลักษณะที่สอดคล้องกับความเชื่อ
- n " จำนวนข้อความที่เกี่ยวกับความเชื่อ

สำหรับประโยคความเชื่อ (b) ในมาตรวัดทัศนคติผู้วิจัยได้แบ่งเป็นขอกற்றง
ที่เกี่ยวกับผลของการสูบบุหรี่ ๑๐ ข้อ ส่วนขอกற்றงที่เกี่ยวกับผลของการ คมสุรา กินยา
กระตุ้น เสพกัญชา และเสพยาอื่น ชนิดละ ๔ ข้อ เรียงตามลำดับ โดยมีผลของความเชื่อ
ทั้งทางบวกและทางลบจำนวนเท่า ๆ กัน
ตัวอย่าง ความเชื่อในทางบวกของผลจากการสูบบุหรี่

เป็นไปได้มากที่สุด	เป็นไปได้	ไม่แน่ใจ	เป็นไปได้ ไม่ได้	เป็นไปได้ มากที่สุด

๖
การสูบบุหรี่ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่วรัฐ

ตัวอย่าง ความเชื่อในทางลบของผลจากการสูบบุหรี่

	เป็นไปได้มากที่สุด	เป็นไปได้	ไม่แน่ใจ	เป็นไปได้ไม่ได้	เป็นไปได้มากที่สุด
การสูบบุหรี่ทำให้สุขภาพเสื่อมโทรม					

สำหรับประโยคที่เกี่ยวกับการประเมินความรู้สึกสอดคล้องกับความเชื่อ (๑) ในส่วนแรก ซึ่งมีขั้วตรงกัน จึงเหลือ ๒๘ ข้อ
ตัวอย่าง เช่น

	ดีมาก	ดี	ไม่แน่ใจ	แย	แยมาก
การขายเพิ่มรายได้ให้ภาครัฐเป็นสิ่ง					

๒. ปกติวิธีเชิงอันดับของบุคคลที่มองการใช้ยาเสพติด (SN) เป็นผลรวมของผลคูณของความเชื่อของนักศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคคลใกล้ชิดที่มองการใช้ยาเสพติด และแรงกระตุ้นให้ปฏิบัติตามจากความคาดหวัง หรือความต้องการของบุคคลใกล้ชิดในการประกอบพฤติกรรมใด ๆ ดังสมการ

$$SN = \sum_{i=1}^m NB_i (Mc)_i$$

- เมื่อ
- NB_i หมายถึง ความเชื่อของนักศึกษาที่มองความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลใกล้ชิดที่มองการใช้ยาแต่ละชนิด
 - (Mc)_i " แรงกระตุ้นให้ปฏิบัติตามจากความคาดหวัง หรือความต้องการของบุคคลใกล้ชิดที่มองการประกอบพฤติกรรมใด ๆ
 - m " จำนวนข้อความที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อนั้น ๆ

ประโยคความเชื่อของนักศึกษาที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ตอบการ
 เสนอแนะแต่ละชนิด ได้แก่ พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อนสนิท อาจารย์ และอาจารย์ที่ปรึกษา และตัว
 ผู้ตอบเอง รวมทั้งสิ้น ๒๕ ข้อ
 ตัวอย่าง เช่น

พ่อแม่มากกว่าชาวเราควรสูบบุหรี่

เป็นไปไม่ได้มากที่สุด	เป็นไปไม่ได้	ใจแน่ใจ	เป็นไปได้	เป็นไปได้มากที่สุด

สำหรับประโยคที่เกี่ยวกับความรู้สึกของนักศึกษาที่สอดคล้องกับความคาดหวังหรือความ
 ต้องการของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ตอบพฤติกรรมใด ๆ รวมทั้งสิ้น ๕ ข้อ
 ตัวอย่าง เช่น

ชาวเจายินดีทำตามความปรารถนา
 ของพ่อแม่

มั่นใจมากที่สุด	มั่นใจ	ไม่แน่ใจ	ไม่มั่นใจ	ไม่มั่นใจเลย

๓. ความตั้งใจในการใช้บุหรี่ สุรา ยากระตุ้น กัญชา หรือเฮโรอีน (BI)
 ซึ่งสามารถทำนายได้จาก ผลรวมของทัศนคติและปกติวิสัยเชิงอัตนัยของนักศึกษาที่ตอบ
 บุหรี่ สุรา ยากระตุ้น กัญชา และเฮโรอีน จากสูตร

$$B = w_1 \Delta act + w_2 SN$$

หรือ

$$B = w_1 \sum_{i=1}^n b_{ie} i + w_2 \sum_{i=1}^m NB_i (Mc)_i$$

เมื่อ

B หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาระบุว่าเคยใช้ยาแต่ละชนิดนั้น ๆ

w_1, w_2 " น้ำหนักที่คำนวณทำนาย

ตัวอย่าง พฤติกรรม (B) โภยให้นักศึกษาระบุเองว่า เคยใช้เทคนิคใดมาบ้างใน
ช่วงเวลาต่าง ๆ กัน เช่น

บุหรี

ในชีวิต		ใน ๒ เดือน		ใน ๑๕ วัน		ใน ๗ วัน	
ไม่เคย	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย	เคย

สำหรับมาตรการวัดทัศนคติที่เกี่ยวกับภูมิหลังและประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดของนัก
ศึกษา ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากแบบรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถาบันการศึกษาของสถาบันวิจัย
วิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษานำ

ผู้วิจัยได้นำมาตรการวัดทัศนคติที่สร้างขึ้นไปทำการศึกษานำกับกลุ่มตัวอย่าง โภยมาตรการวัด
ทัศนคติฉบับสมบูรณ์รวม ๘๕ ชุด จากลำดับขั้นดังนี้

- ๑. นักศึกษาวิทยาลัยครุสวนสุนันทา จำนวน ๕๐ คน เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๑
โดยคัดเลือกเฉพาะกลุ่มที่ระบุว่า ไม่เคยเสพยาเสพติดชนิดใดเลย รวมเป็นฉบับที่สมบูรณ์ ๓๒ ชุด
- ๒. ผู้มารับการรักษาที่โรงพยาบาลที่รับการรักษาผู้ติดยาเสพติด
 - ก) ผู้มารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า พญาไท จำนวน ๑๘ คน
เมื่อวันที่ ๑๕ และ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๒๑
 - ข) ผู้มารับการรักษาที่โรงพยาบาลชัยยารักษ์ จำนวน ๓๕ คน เมื่อวันที่ ๑๗
สิงหาคม ๒๕๒๑

หลังจากคัดเลือกฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออกไปแล้ว เหลือฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งเป็นกลุ่มที่มั่นใจว่า
ใช้ยาเสพติด จำนวน ๕๙ ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้จากมาตรการวัดทัศนคติ ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของประโยคความเชื่อ (b) ประโยคประเมินคุณลักษณะมีติ

ของความเชื่อ (e) ปกติวิสัยของความเชื่อ (NB) และแรงกระตุ้นให้ปฏิบัติตาม (Mc) เป็นรายช่อกระทงของยาทัง ๕ ชนิด คือ มหวิ สุรา ยากระตุ้น กัญชา และเกโรอินของผู้ตอบแต่ละคนแล้ว จึงคำนวณค่า t (๖) จากเครื่องคำนวณไฟฟ้า เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด และกลุ่มที่เคยใช้ยาเสพติด โดยวิธีสูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{n_1 \cdot n_2} \cdot \frac{n_1 + n_2}{n_1 + n_2}}}$$

โดยผู้วิจัยได้เลือกช่อกระทงที่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างผู้ที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด และผู้ที่เคยใช้ยาเสพติดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวก และพบว่า ช่อกระทงที่เกี่ยวกับความเชื่อในผลของการใช้ยา (b) มี ๓๗ ช่อ ส่วนช่อกระทงเกี่ยวกับความเชื่อที่มีอิทธิพลจากบุคคลใกล้ชิด (NB) มีจำนวน ๒๕ ช่อ จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาตรวจทัศนคติที่ได้นี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ พิจารณาปรับปรุงแก้ไขภาษาอีกครั้งหนึ่ง และคัดเลือกช่อกระทงที่เหมาะสมเพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป ดังแสดงในตารางที่ ๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนข้อกระทงในแต่ละองค์ประกอบในมาตรา ๖๕ แห่งรัฐธรรมนูญ

องค์ประกอบ	จำนวนข้อ
ทัศนคติที่ห้ามต่อการเสียหายเสพतिकทั้ง ๕ ชนิด (Aact)	๗๐
ทัศนคติที่ห้ามต่อการเสียหายเสพतिकแต่ละชนิด	๑๔
๑. ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเสียหายแต่ละชนิด (b)	๗
๒. การประเมินลักษณะที่สอดคล้องกับความเชื่อ (e)	๗
ปกติวิสัยเชิงอ่อนน้อมต่อการเสียหายเสพतिकทั้ง ๕ ชนิด (SN)	๕๐
ปกติวิสัยเชิงอ่อนน้อมต่อการเสียหายเสพतिकแต่ละชนิด	๑๐
๑. ปกติวิสัยของความเชื่อที่ห้ามต่อการเสียหายแต่ละชนิด (NB)	๕
๒. แรงกระตุ้นของบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตาม (Mc)	๕
พฤติกรรมในการเสียหายเสพतिकทั้ง ๕ ชนิด (B)	๒๐
พฤติกรรมในการเสียหายเสพतिकแต่ละชนิด	๕
รวมทั้งสิ้น	๑๔๐ ข้อ

สำหรับความเชื่อในผลของการเสียหายเสพतिक (b) มีทั้งทางบวกและทางลบ ควบจำนวนข้อกระทงที่ใกล้เคียงกัน ตัวอย่างเช่น ความเชื่อในผลของการสูบบุหรี่ในทางบวก ๔ ข้อ ในทางลบ ๓ ข้อ รวม ๗ ข้อ เป็นต้น

สำหรับมาตราประมวลที่ใช้ในแบบวัดกลางจาก ๕ ช่วง เหลือ ๔ ช่วง โดยคัดช่วงกลางคำว่า "ไม่แน่ใจ" ออก เพราะจากการศึกษานำพบว่า คำตอบส่วนใหญ่จะนำหนักไปทางคำใดคำหนึ่งมากกว่าตรงกลาง และอีกประการหนึ่งเพื่อลดหลักการออกแบบการวิจัยที่ว่า "การออกแบบการวิจัยจะต้องพยายามให้เงื่อนไขที่จะสร้างขึ้นมา

เกิดความแตกต่างใ้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ (Maximization of Systematic Variance)

ในคานขอมูลที่เกี่ยวกับภูมิหลังและประสบการณ์ในการเสพยาเสพติคของนักศึกษา นั้น ผู้วิจัยเวยงปัญหาทั้งในคานความเข้าใจในภาษาของขอคำถาม ตลอดจนการได้รับความร่วมมืออย่างดีในการตอบคำถาม และขอมูลที่ใ้สมบูรณ์ทุกประการ

หลักเกณฑ์การใ้คะแนน

ผู้วิจัยใ้กำหนดค่าของคะแนนพฤติกรรมการใช้ยา (B) แต่ละชนิดในมาตราวัดทัศนคติคานที่ ๑ ดังน

- B = 1 ถ้าผู้ตอบระบุว่า ไม่เคยเสพยาเสพติคชนิดนั้นเลย
- B = 2 " ตนเองไม่เคยเสพยาเสพติค แต่มีเพื่อนสนิทเคยเสพ
- B = 3 " ตนเองเคยเสพ แต่เลิกเสพแล้ว
- B = 4 " ตนเองเคยเสพเมื่อ ๒ เดือนที่ผ่านมา
- B = 5 " ตนเองเคยเสพเมื่อ ๒ เดือน และ ๑๕ วันที่ผ่านมา
- B = 6 " ตนเองเคยเสพเมื่อ ๒ เดือน, ๑๕ วัน และ ๗ วันที่ผ่านมา

สำหรับมาตราวัดทัศนคติคานที่ ๒ มี ๔ ส่วนย่อย ซึ่งใ้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยนำมาตรรวใ้คะแนนค่าตอบในแต่ละขอ โดยเปลี่ยนระดั้มาตรา อันตรภาคในแต่ละชวงใ้เป็นคะแนนดังน

๑. ในแต่ละมาตราของประโยคความเชื่อ (Belief Statements) แบ่งออกเป็น ๔ ชวง ๆ ละ ๑.๒๕ คะแนน เท่า ๆ กัน คือ

- ถ้าผู้ตอบเชื่อว่า เป็นไปใ้มากที่สุด ในผลของการเสพยาที่ใ้เป็นไปในทางบวกจะใ้ ๑ คะแนน
- " เป็นไปใ้ได้ " " " " ๑.๓๕ "
- " เป็นไปใ้ไม่ได้ " " " " ๑.๕๐ "
- " เป็นไปใ้ไม่ได้เลย " " " " ๑.๖๕ "

๑ Fred N. Kerlinger, Foundations of Behavioral Research, (New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc. c.1964), pp.564 - 580.

ถ้าผู้ตอบเชื่อว่า	เป็นไปได้มากที่สุด	ในผลของการเสียหายที่เป็นไปในทางลบ	จะได้	.๒๕	คะแนน
"	เป็นไปได้	" _____ "	_____	.๕๐	"
"	เป็นไปได้ไม่ได้	" _____ "	_____	.๗๕	"
"	เป็นไปได้ไม่ได้เลย	" _____ "	_____	๑	"

๒. ในแต่ละมาตราของประโยคประเมินความรู้สึกที่สอดคล้องกับความเชื่อ

(Affective Statements) แบ่งเป็น ๔ ช่วง ๆ ละ ๑ คะแนน เท่า ๆ กัน คือ
 ถ้าผู้ตอบประเมินว่า คุ้มค่า ในผลของความเชื่อที่เป็นไปในทางบวก จะได้ ๔ คะแนน

"	ดี	" _____ "	_____	๓	"
"	แย	" _____ "	_____	๒	"
"	แย่มาก	" _____ "	_____	๑	"

ถ้าผู้ตอบประเมินว่า คุ้มค่า ในผลของความเชื่อที่เป็นไปในทางลบ จะได้ ๑ คะแนน

"	ดี	" _____ "	_____	๒	"
"	แย	" _____ "	_____	๓	"
"	แย่มาก	" _____ "	_____	๔	"

๓. แต่ละมาตราประโยคความเชื่อเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคคลใกล้ชิด

มีต่อการเสียหายของผู้ตอบ (Normative Belief Statements) แบ่งคะแนนออกเป็น
 ๔ ช่วง ๆ ละ .๒๕ คะแนน เท่า ๆ กัน คือ

ถ้าผู้ตอบเชื่อว่า เป็นไปได้มากที่สุด ในความสนับสนุนของบุคคลใกล้ชิด จะได้ ๑ คะแนน

"	เป็นไปได้	" _____ "	_____	.๓๕	"
"	เป็นไปได้ไม่ได้	" _____ "	_____	.๕๐	"
"	เป็นไปได้ไม่ได้เลย	" _____ "	_____	.๖๕	"

๔. แต่ละมาตราของประโยคความรู้สึกที่ต่อความคาดหวังหรือความต้องการ

บุคคลใกล้ชิดที่มีต่อการเสียหายของผู้ตอบ (Motivation to Comply Statements)
 แบ่งคะแนนออกเป็น ๔ ช่วง ๆ ละ ๑ คะแนน เท่า ๆ กัน คือ

ถ้าผู้ตอบประเมินว่า มั่นใจมากที่สุด ในการทำความเข้าใจความต้องการของบุคคลใดก็จะได้ ๔ คะแนน

"	มั่นใจ	"	"	๓	"
"	ไม่มั่นใจ	"	"	๒	"
"	ไม่มั่นใจเลย	"	"	๑	"

การหาค่าความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดทัศนคติที่สร้างขึ้นไปทำการทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาครุ ๓๑ คน ที่วิทยาลัยครูสวนสุนันทา เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๑ ข้อมูลที่ได้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาคะแนนทัศนคติและคะแนนปกติวิสัยเชิงอัตนัยของนักศึกษาแต่ละคนเป็นรายข้อ จากนั้นได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน มาตรฐานของคะแนนทัศนคติ และคะแนนปกติวิสัยเชิงอัตนัยของการเสพบุหร สู่รา ยากระทุ่น กัญชา และเฮโรอีนของนักศึกษาแต่ละคน เพื่อคำนวณหาค่าความเที่ยงของมาตรวัดทัศนคติ โดยใช้วิธีการวัดความคงที่ภายใน (The Measure of Internal Consistency) โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของลี เจ ครอนบาค (Lee J. Cronbach's Alpha Coefficient)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_{x_i}^2}{s_{x_t}^2} \right)$$

เมื่อ

- α_k หมายถึง สัมประสิทธิ์แอลฟาหรือค่าความเที่ยง
- k " จำนวนข้อกระทง
- $s_{x_i}^2$ " ความแปรปรวนของแต่ละข้อกระทง
- $s_{x_t}^2$ " ความแปรปรวนทั้งหมดของคะแนนทั้งหมด

Lee J. Cronbach, Essentials of Psychological Testing, (3 d.ed., New York : Harper & Row Publishers, C.1970), P.161.

ตารางที่ ๔ แสดงความสัมพันธ์ \propto ของคะแนนทัศนคติ (Aact) และปกติวิสัยเชิง
 ทัศนคติ (SN) ทัศนคติต่อการเสพยา สูรา ยากระตุ้น กัญชา และเฮโรอีน

พฤติกรรมการเสพยา	ทัศนคติ		ปกติวิสัยเชิงทัศนคติ	
	จำนวนขอ	ความเที่ยง	จำนวนขอ	ความเที่ยง
การสูบบุหรี่	๗	๐.๕๕	๕	๐.๘๕
การดมสุรา	๗	๐.๘๐	๕	๐.๘๓
การกินยากระตุ้น	๗	๐.๓๘	๕	๐.๕๑
การเสพกัญชา	๗	๐.๓๕	๕	๐.๗๕
การเสพเฮโรอีน	๗	๐.๖๕	๕	๐.๘๕

จะเห็นว่า ค่าความเที่ยงสำหรับทัศนคติต่อการเสพยาแต่ละชนิดมีค่าไม่
 สูงนัก อาจเป็นเพราะจำนวนขอในมาตรวัดทัศนคติมีไม่มากพอ ทำให้ค่าความเที่ยงต่ำกว่า
 ที่คาดหวังกันทั่วไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้มาตรวัดทัศนคติแบบสมบูรณ์กับนัก
 ศึกษาวิทยาลัย ก และวิทยาลัย ข ในวันพฤหัสบดี ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นวันพัก
 ศึกษาทั้งสองสถาบันลงทะเล เบียนเรียนมากที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนพอเพียง และ
 เพื่อป้องกันการสอบถามหรือปรึกษาความคิดเห็นจากผู้อื่น อันอาจทำให้ข้อมูลที่ได้นั้น
 สำหรับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น อาจารย์ประจำวิชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษา
 แต่ละกลุ่มเป็นผู้อบรมหมายให้นักศึกษาคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบในการนำมาตรวัดทัศนคติไปให้
 เพื่อนในชั้นเรียนตอบ โดยเน้นให้นักศึกษาทุกคนอ่านคำสั่งแจ้งวัตถุประสงค์ ตลอดจน
 ประโยชน์ที่จะได้รับจากผลของการวิจัย ซึ่งในการตอบมาตรวัดทัศนคติได้กำหนดเวลา

ประมาณ ๓๐ นาที โดยไม่มีอาจารย์อยู่ในบริเวณนั้น เพื่อสร้างสภาพการณ์ที่อำนวยความสะดวกไม่
เกิดความลำบากใจที่จะให้ขอเท็จจริง และความรู้สึกที่แท้จริง จากนั้นนักศึกษาทำหน้าที่รับผิดชอบ
ขอใบทำมาครวัดทัศนคติกลับคืนมาให้ครบตามจำนวนที่ได้รับไปครั้งแรก จำนวนนักศึกษาที่ให้
ข้อมูลได้แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนนักศึกษาระดับมัธยมศึกษา ก และมัธยมศึกษา ข ภาคปกติและภาคต่อเนื่อง
ที่ขอมาครวัดทัศนคติ แยกตามชั้น ภาค และเพศ

ภาค	ระดับปีการศึกษา	วิทยาลัย ก			วิทยาลัย ข		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ปกติ	๑	—	—	—	๑๖	๒๕	๔๑
	๒	๒๒	๓๕	๑๐๑	๔๔	๑๔๑	๑๘๕
	๓	๓๓	๑๐๓	๑๓๖	๓๕	๑๐๑	๑๓๖
	๔	๖	๒๕	๓๑	๒๘	๖๔	๙๒
	๕	๑๔	๒๗	๔๖	๑๘	๖	๒๔
	๖	๒๐	๓๘	๕๘	—	—	—
ต่อเนื่อง	๔	๕๘	๑๔๑	๑๙๙	๑๓๔	๓๖๘	๕๖๗
รวม		๑๕๘	๔๑๓	๕๗๑	๓๒๐	๓๑๐	๑,๐๓๐

ตารางที่ ๒ แสดงค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของอายุของนักศึกษา
จำแนก ตามเพศและพฤติกรรมการเล่นและไม่เล่นยาเสพติด

พฤติกรรมการเล่นและไม่เล่นยาเสพติด	เพศ	ค่ามัธยฐาน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์
สูบบุหรี่	ชาย	๒๑.๕๕	๑.๘๔
	หญิง	๒๐.๕๓	๑.๓๘
ดื่มสุรา	ชาย	๒๖.๐๐	๑.๓๑
	หญิง	๒๑.๑๓	๑.๘๕
เล่นยากระตุ้น	ชาย	๒๒.๐๓	๑.๖๕
	หญิง	๒๐.๕๑	๑.๕๓
เล่นกัญชา	ชาย	๒๑.๕๐	๑.๕๘
	หญิง	๒๐.๘๕	๑.๘๓
เล่นยาอื่น	ชาย	๒๒.๑๖	๑.๑๓
	หญิง	๒๐.๕๐	๑.๐๑
ไม่เล่นยาทั้ง ๕ ชนิด	ชาย	๒๐.๘๖	๑.๓๐
	หญิง	๒๐.๐๖	๑.๘๕

จะเห็นว่า ค่ามัธยฐานและค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของอายุของนักศึกษาที่
เคยเล่นยาแต่ละชนิด และไม่เล่นยาทั้ง ๕ ชนิด ใกล้เคียงกัน แต่เมื่อพิจารณาแยกตาม
เพศของนักศึกษาที่เล่นยาแต่ละชนิด พบว่า ค่ามัธยฐานของอายุของเพศชายสูงกว่าเพศ
หญิงเล็กน้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลซึ่งได้จากนักศึกษาทั้งหมดมาแปลงเป็นรหัสตามคู่มือการลงรหัส แล้วนำไปวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามลำดับขั้นดังนี้

๑. นำมาตรวจทัศนคติในตอนต้น ๒ มาตรวจให้คะแนนค่าตอบในแต่ละข้อ โดยเปลี่ยนระดับมาตราอันตรภาคในแต่ละช่วงให้เป็นคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนในตอนต้น
๒. ทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยิม เลขคณิตของคะแนนทัศนคติและคะแนนปกติวิสัยเชิงอันดับในการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ระบุว่า เคยเสพยาหรือ สูรา ยา กระสุน กัญชา เฮโรอีน กับนักศึกษาที่ไม่เคยใช้ยาชนิดนั้น ๆ โดยการวิเคราะห์ค่าสถิติ (t - test) จากสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \sqrt{\frac{n_1 n_2}{n_1 + n_2}}$$

เมื่อ

\bar{x}_1 คือ ค่ามัธยิม เลขคณิตของคะแนนกลุ่มที่ ๑
 \bar{x}_2 คือ ค่ามัธยิม เลขคณิตของคะแนนกลุ่มที่ ๒
 $\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}$ คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่าง ๆ ระหว่างค่ามัธยิมของทั้งสองกลุ่ม

$$\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}} = \sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}}$$

เมื่อ

n_1 คือ จำนวนข้อมูลในกลุ่มที่ ๑

- n_2 คือ จำนวนข้อมูลในกลุ่มที่ ๒
- s_1 คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลในกลุ่มที่ ๑
- s_2 คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลในกลุ่มที่ ๒

๓. สร้างแบบจำลองทำนายพฤติกรรมกาเสพติดสุรา ยากระตุ้น กัญชา และเฮโรอีน โดยการคำนวณหาสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) คือค่า w_1 และ w_2 จากสมการถดถอย (Regression Equation) ของแต่ละสมการ คือ

$$B = w_1 Aact + w_2 SN + C$$

เมื่อ

- B คือ พฤติกรรมการเสพยาของนักศึกษาแต่ละชนิก
- Aact คือ ทศนคติที่มีต่อการเสพยาแต่ละชนิก
- SN คือ ปกคิวิสัยเชิงอัตนัยที่มีต่อการเสพยาแต่ละชนิก
- w_1, w_2 คือ นำหนักตัวแปรหายถดถอยพหุคูณ
- e คือ ค่าคงที่

โดยทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณจากสูตร

$$F = \frac{R^2}{1 - R^2} \cdot \frac{N - k - 1}{k}$$

เมื่อ

- R คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
- N คือ จำนวนข้อมูลในตัวอย่าง
- k คือ จำนวนตัวแปรหาย

สำหรับค่า F ที่ได้จากการคำนวณ ถ้ามีค่ามากกว่าค่า F จากตารางจะปฏิเสธสมมติฐาน หมายความว่า ตัวแปรหาย คือ ทศนคติหรือปกคิวิสัยเชิงอัตนัยรวมกันทำนายพฤติกรรมกาเสพติดสุราของนักศึกษาได้ ถ้าค่า F ที่ได้น้อยกว่าค่า F จากตาราง จะยอมรับ

สมมติฐาน หมายความว่า ตัวแปรทั้งสองไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการเสพยาของนักศึกษาได้

๔. แจกแจงความถี่เป็นร้อยละของข้อมูลที่เกี่ยวกับ

ก. ภูมิหลังของนักศึกษาในด้านอายุ เพศ ลักษณะที่อยู่อาศัย ระดับผลการเรียน ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา

ข. พฤติกรรมและประสบการณ์ในการใช้ยาของเพื่อนสนิท บิดา มารดา และตัวนักศึกษาเอง

๕. ทดสอบหาความสัมพันธ์ในค่านูมิหลัง พฤติกรรมในการใช้ยาของเพื่อนสนิท บิดามารดา และกลุ่มนักศึกษาที่ระบุว่าเคยเสพยาหรือ สุรา กัญชา ยากระตุ้น กัญชา เฮโรอีน กับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่ไชยาชนิกนั้น โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi - Square Statistic) ซึ่งมีสูตรดังนี้

๕.๑ กรณีจำนวนความถี่ของข้อมูลที่ไคจากการคาดหวัง (Expected frequency) ของรายการใด ๆ ที่ทำการทดสอบไม่มีค่าน้อยกว่า ๕ หรือมีค่าน้อยกว่า ๕ แต่ไม่เกิน ๒๐ เปอร์เซนต์ของรายการทั้งหมดใช้สูตรดังนี้

$$\chi^2 = \sum \frac{(f_o - f_e)^2}{f_e}$$

เมื่อ

χ^2	คือ ค่าสถิติไคสแควร์
f_o	คือ ความถี่ที่ไคจากการสังเกต
f_e	คือ ความถี่ที่ไคจากการคาดหวัง
\sum	คือ ผลรวม
df	คือ ระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระ $(r - 1) (c - 1)$

¹ J.P. Guilford and Benjamin Fruchter, "Chi Square", Fundamental Statistics in Psychology and Education, 5 th.ed. (Tokyo : Mc. Graw - Hill Inc., c. 1973). p. 199.

r คือ จำนวนกลุ่มตัวแปรในแถวนอนหรือสกมภ์

c คือ จำนวนกลุ่มตัวแปรในแถวตั้งหรือคอลัมน์

๕.๒ กรณีที่จำนวนความถี่ของข้อมูลที่ไคจากการคาดหวังของรายการใด ๆ ทำการทดสอบมีค่าน้อยกว่า ๕ และระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระเท่ากับ ๑ จะต้องแก้ด้วย ๐.๕ ในทุกรายการ เพื่อความต่อเนื่องของข้อมูลที่เรียกว่า การใช้ค่าแก้ของเยตส์ (Yate's Correction) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\chi^2 = \frac{(|f_o - f_e| - 0.5)^2}{f_e}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย